

المُتَنَبِّي و سَعْدِي

بعد نزول القرآن باللغة العربية حرجت هذه اللغة عن حدود شبه الجزيرة العربية وأصبحت لغة عالمية ينتسب إليها كل من أسلم وأمن بالله. ولهذا ترى أن الإيرانيين بعد إسلامهم حاولوا كثيراً لتدوين قواعد اللغة العربية وتبسيطها وألفوا كتبًا عديدة في التحو و الصرف والبلاغة و علم اللغة، كما أنهما وضعوا معاجم مهمّة لهذه اللغة. ومن هؤلاء «سيبوئه والكسائي والجرجاني والتفتازاني والزمخضري والفirozآبادي و...»^۱

فَهُمْ رَأَوَا أَنَّ هذِهِ الْلُّغَةَ لِيُسْتَ أَجْنبِيَّةً لَهُمْ بَلْ هِيَ لُغَةٌ اخْتَارَهَا اللَّهُ لِمُخَاطَبَةِ

۱- سيبويه: ولد في القرن الثاني. إمام مذهب البصريين. توفي قرب شيراز. له كتاب معروف باسم «الكتاب».

الكسائي: إمام مذهب الكوفيين، توفي في الربيع.

الجرجاني: من مواليد القرن الثامن ومن كتبه في البلاغة «أسرار البلاغة» و «دلائل الإعجاز».

التفتازاني: خراساني المولد و من كتبه «المطول» في البلاغة.

الزمخضري: ولد في «زمخش» ومن آثاره تفسير «الكتاف» في القرآن و «أساس البلاغة» في اللغة.

الفirozآبادي: ولد قرب فirozآباد. من آئمة مؤلفي القواميس العربية. و منه «القاموس المحيط» في اللغة.

الإِنْسَانِ فَتَعَلَّمُوا هَا وَعَلَمُوْهَا وَأَلْفَوْا بِهَا مُعْظَمَ آثَارِهِمُ الْعِلْمِيَّةِ وَالْأُدْيَّةِ. فَأَصْبَحَتْ لُغَةُ دِينِهِمْ وَ ثَقَافَتِهِمْ^١.

وَهَكُذا حَصَلتْ عِلَاقَاتٌ وَثِيقَةٌ بَيْنَ الْلُّغَتَيْنِ الْفَارَسِيَّةِ وَالْعَرَبِيَّةِ، نَكْتُفِيُّ هُنَا بِالْإِشَارَةِ إِلَى وُجُودِ مَضَامِينَ مُشْتَرِكَةٍ عَدِيدَةٍ فِي أَشْعَارِ شُعَرَاءِ هَاتَيْنِ الْلُّغَتَيْنِ. فَهُنَّا هُوَ الْمُتَنَبِّيُّ مِنْ أَحَلَّةٍ أَدْبَاءِ الْأَدْبِ الْعَرَبِيِّ فِي الْقَرْنِ الرَّابِعِ وَذَاكَ الشَّيْخُ الْأَجْلُ سَعْدِيُّ الشِّيرازِيُّ مِنْ فُحُولِ أَدْبَاءِ إِرَانَ فِي الْقَرْنِ السَّابِعِ.

فَلَنْنَظُرْ إِلَى بَعْضِ هَذِهِ الْمَضَامِينِ مِنْ هَذِئِنِ الشَّاعِرِيْنِ الْجَلِيلِيْنِ :

* * *

الْمُتَنَبِّيُّ: وَمَنْ قَصَدَ الْبَحْرَ اسْتَقَلَّ السَّوَاقِيَا.

سَعْدِيُّ : هُرَكَهُ بِهِ مُعْظَمِي رَسَدُ، تَرَكَ دَهْدَهَ مُحَقَّرِي.

* تُرِيدُونَ إِدْرَاكَ الْمَعَالِيِّ رَخِيْصَةً وَلَا بُدَّ دُونَ الشَّهَدِ مِنْ إِبْرَالَّهُجْلِ

— سَعْدِيُّ! چو مُرادِتْ أَنْكِبِيْنِ اسْتَ — وَلَكِنْ مَعْدُنُ الدَّهَبِ الرَّغَامُ!

* زَرَ، از سَنْگِ خَارَا بِرُونَ آورَند.

* أَنَا الْغَرِيقُ فَمَا خَوْفِي مِنْ الْبَلَلِ؟!

— غَرْقَه در نَيْل، چه اندِيشَه كَنْد بَارَان رَا!

* لَوْ كَانَ سُكْنَايِ فِيهِ مَنْقَصَةً لَمْ يَكُنَ الدُّرُّسَاكِنَ الصَّدِيفِ

— در چَشَمَتْ ارْحَقِيرِ بُود صُورَتْ فَقِيرِ كَوَهَه نَظَرِ مِباشَه كَه در سَنْگِ گَوَهَرَست!

* مَا لِجَرْحٍ بِمِيَّتِ إِيَّلَامِ!

— مُرَدَه از نِيَشَتَرِ مَتَرَسَانَشِ!

* طَارَ الْوَشَاءُ عَلَى صَفَاءِ وَدَادِهِمْ وَكَذَا الدَّبَابُ عَلَى الطَّعَامِ يَطِيرُ

— اِينَ دَغْل دُوْسْتَانَ كَه مَى بِينِي مَكْسَانَدَ دُور شِيرِينِي

١- وَمِنْهُمْ : أَبُو عَلِيِّيْ سِيْنَا، أَبُو الرِّيحَانِ الْبِيْرُونِيِّ، الْفَارَابِيِّ وَ...

٢- مَرْجَعُ الضَّمِيرِ : «السَّجْن» فِي الْأُبَيَّاتِ الْمَاضِيَّةِ.

التوابع

جاء الطّالبُ.

رأيَتِ الطّالبَ.

سَلَّمْتُ عَلَى الطّالبِ.

به این جملات
 توجه کنید:

- ۱- کلمه «الطالب» در هر عبارت چه اعرابی دارد؟
- ۲- آیا می‌دانید کلمه «الطالب» در هر جمله به چه علت، «مرفوع، منصوب و مجرور» شده است؟

نتیجه:

هر کلمه، در جمله نقشی دارد که بر اساس آن، اعراب می‌گیرد.

لِلتدريج

هر کدام از نقش‌های زیر را، در گروه متعلق به خود قرار دهید:

مرفوغات

منصوبات

مجرورات

المجرور بحرف الْجَرِ، المفعول فيه،
 الْمُبْتَدأ، التائب عن الفاعل، المفعول به،
 الْخَبَرُ، الفاعل، إِسْمُ الْحُرُوفِ
 الْمُشَبَّهَةُ بِالْفَعْلِ، إِسْمُ الْأَفْعَالِ النَّاقِصَةِ، خبر
 حروف المشبهة بالفعل، المضاف إليه.

اکنون به این
عبارت‌ها توجه
نمایید :

جاء الطَّالِبُ الْمُجتَهِدُ .
رَأَيْتُ الطَّالِبَ الْمُجتَهِدَ .
سَلَّمْتُ عَلَى الطَّالِبِ الْمُجتَهِدِ .

۱- کلمه «المجتهد» در هر عبارت چه نقشی دارد؟

۲- آیا صفت اعراب مستقلی دارد؟

می‌دانیم که صفت از جهت اعراب، از موصوف خود («تبعیت») می‌کند.

به کلماتی که مانند «صفت» از جهت اعراب، تابع ماقبل خود هستند، «توازع» می‌گویند. در این درس با چهار نوع دیگر از توازع آشنا می‌شویم : عطف به حروف، بدل، عطف بیان، توکید

بدانیم

توازع (۱)

به آیات کریمه‌ی زیر توجه نمایید و سپس به سوالات پاسخ دهید :

﴿وَ مِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ﴾

﴿وَ سَحَرَ لَكُمُ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ﴾

﴿يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ﴾

۱- کلمه «اللَّيْلُ» در هر عبارت چه نقشی دارد و چه اعرابی پذیرفته است؟

۲- کلمه «النَّهَارُ» بر چه اساسی مرفوع، منصوب و مجرور شده است؟

«واو» از حروف عطف است و کلمه‌ای که بعد از این حروف قرار می‌گیرد، از جهت اعراب، تابع ماقبل خود می‌باشد. به کلمه‌ی قبل از این حروف، «معطوف علیه» و به کلمه بعد از آن «معطوف» می‌گویند.

﴿فَعَنَّ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ﴾

* الدُّنْيَا (معطوف علیه)، و (حرف عطف)، الْآخِرَة (معطوف)

بدانیم

أَهُمْ حِرْوَفُ الْعَطْفِ هِيَ :

«وَ، فَـ (پس)، ثُمَّ (سپس)، أَمْ (یا)، أَوْ (یا)، بَلْ (بلکه)، لَا (نه)...»

با توجه به معنای حروف عطف، معطوف و معطوف عليه را در این جملات، مشخص کنید:

الْعِلْمُ وَ الْعَمْلُ مُقْتَرَنٌ.

ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ فَدَخَلَتُ الْمَكْتَبَةَ.

خُذْ وَرَقَةً ثُمَّ اكْتُبْ مَقَالَةً.

أَكْتَابُ عِنْدَكَ أَمْ مَجَلَّةً؟

أُدْرُسِ التَّحْوَأُو الصَّرَفَ.

لَا يُجَالِسُ الْجَاهِلَ بَلِ الْعَالَمَ.

صَدِيقُكَ مَنْ صَدَقَكَ لَا مَنْ صَدَقَكَ.

توابع (۲)

به آیه‌ی کریمه‌ی زیر و ترجمه‌ی آن توجه کنید و به سؤالات پاسخ دهید:

﴿إِنَّا هُدَىٰ لِلنَّاسِ ۖ وَنَّا هُدَىٰ لِلنَّاسِ ۚ﴾

ما را به راه راست هدایت کن. راه کسانی که آنان را مشمول نعمت خود ساختی.

۱- آیا مقصود از «صراطَ الَّذِينَ...» همان «الصراط المستقيم» نیست؟

۲- در این صورت چه ارتباطی بین «صراط» اول و «صراط» دوم وجود دارد؟

به «صراط» دوم «بَدْلٌ» و به «صراط» اول «مُبَدِّلٌ مِنْهُ» می‌گویند.

«بدل» اسمی است که قبل از آن، کلمه‌ای به عنوان مقدمه، ذکر می‌شود؛ در

حالی که مقصود اصلی گوینده، همان بدل است.

بدانیم

للتدریب

عَيْنِ الْبَدْلِ وَ الْمُبَدَّلِ مِنْهُ:

«كَانَ التَّبِيُّ عِيسَى (ع) يَسْفِي الْمَرْضَى.»

توازع (۳)

با دقت در آیه‌ی کریمه‌ی زیر به سؤالات پاسخ دهید :

﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدَىٰ لِلْمُتَّقِينَ.﴾

«آن کتاب با عظمتی که شکنی در آن راه ندارد، راهنمای پرهیزکاران است.»

۱- آیا اسم اشاره‌ی «ذلک» به تنها ی مقصود را بیان می‌کند؟

۲- آیا کلمه‌ی «الكتاب» توانسته است «ذلک» را توضیح دهد؟

۳- کلمه «الكتاب» چه نقشی دارد؟

به اسم‌های جامدی که کلمات ماقبل خود را توضیح می‌دهند، «عطف بیان» می‌گویند.

بدائل

أَهُمْ مَوَاضِعُ اسْتِعْمَالِ عَطْفِ الْبِيَانِ، هِيَ :

۱- الْأَسْمُ الْجَامِدُ الْمَعْرُفُ بِـ«أَل»، بَعْدَ اسْمِ الإِشَارَةِ : ﴿أُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ﴾

۲- «ابن و بنت» بَيْنَ عَلَمَيْنِ : ﴿وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرِيمَ الْبَيِّنَاتِ﴾

توازع (۴)

با دقّت در آیه‌ی کریمه به سؤالات پاسخ دهید:

﴿كَلَا سَيَعْلَمُونَ ثُمَّ كَلَا سِيَعْلَمُونَ﴾

«نه چنین است، بزودی خواهند دانست باز هم نه چنین است، بزودی بدانند.»

۱- چه عبارتی در آیه‌ی کریمه تکرار شده است؟

۲- هدف از تکرار این عبارت چیست؟

گاه برای تثبیت مطلبی در ذهن شنوونده و برطرف کردن شک و تردید، آن را تکرار می‌کنیم. چنین اسلوبی «تاکید» نامیده می‌شود.

بدانیم

جاءَ الْحَقُّ، الْحَقُّ!

جاءَ الْحَقُّ، جاءَ الْحَقُّ!

نَعَمْ، نَعَمْ جاءَ الْحَقُّ!

به چند نمونه توجه کنید:

کلمات تکرار شده کدام است؟

هر کدام از این کلمات، اسم هستند یا فعل و یا حرف؟

به این نوع تاکید که لفظی عیناً تکرار می‌شود، «تاکید لفظی» می‌گویند. در این حالت کلمه‌ی اول را موگد (تاکید شده) و کلمه‌ی دوم را موگد (تاکید کننده) می‌نامند.

بدانیم

لِلتَّدْرِيب

عَيْنُ «الْمُوَكَّد» و «الْمُوَكَّد» :

﴿وَالسَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُفَرَّبُونَ﴾

نکته : دو عبارت زیر را با هم مقایسه کنید :

۱- جاء الطَّلَابُ. (دانش آموزان آمدند)

۲- جاء الطَّلَابُ كُلُّهُمْ. (دانش آموزان همگی آمدند)

- کدام جمله شمولیت دانش آموزان را با تأکید و یقین بیان می کند؟

- علت این امر را در حضور چه کلمه ای می دانید؟

بدانیم

کلمه‌ی «کُل» نیز می تواند به عنوان «موَكَّد»، کلمه‌ی ماقبل را مورد تأکید قرار دهد؛ در این صورت «کُل» به ضمیری متصل است که به «موَكَّد» بر می گردد. به چنین تأکیدی «تأکید معنوی» می گویند.

لِلتَّدْرِيب

عَيْنُ «الْمُوَكَّد» و «الْمُوَكَّد» :

رَأَيْتُ الْمُعْلِمَاتِ كُلَّهُنَّ.

قَرَأْتُ الدُّرُوسَ كُلَّهَا.

۱۵۰ ترجمه

«قد» ها بود آیا که عبارت گیرند؟

ترجمه هایمان را با معیارهای زیر مورد نقادی قرار دهیم :

۱- رعایت قواعد دستوری زبان مبدأ (عربی)

۲- حفظ ساختارهای جملات زبان مقصد (فارسی)

۳- ترجمه‌ی دقیق و صحیح کلمات

۴- امین بودن ترجمه نیزروزدن و یا نکاستن از متن

اصلی؛ مگر در صورت ضرورت

۵- رعایت نکات سجاوندی

هدف از «قد» اعتلاء
و پیشرفت در زمینه‌ی
ترجمه است!

معیارهای نقد صحیح
ترجمه را مکتب کنیم و
همواره متنظر قرار دهیم.

ترجمه‌ی متن زیر را مورد نقادی قرار دهید!

إِلَى الْمَجْدِ

لَا يَحْصُلُ التَّقْدُمُ بِالْأَتْحَمَلِ الْمَشْقَاتِ بَلْ يَحْتَاجُ إِلَى الْجُهْدِ وَالتَّضْحِيَةِ. الْأَهَدَافُ
السَّامِيَّةُ شُبِّهُ الْقِيمَ الْعَالِيَّةُ؛ تَرَاهَا الْعَيْنُ قَرِيبَةً وَلَكِنَ الْوُصُولُ إِلَيْهَا أَمْرٌ شَاقٌ يَسْتَلزمُ
السَّيَرَ عَلَى الْأَشْوَاكِ وَالصُّخُورِ.

«قد» و «اصلاح» و
«اقتراح» بازوان ترقی و
تعالی مترجم هستند!

فرهنگ نقدپذیری را
میان خود، نهادینه کنیم!

إِنَّ التَّقْدَمَ وَالْمَجَدَ وَالْعَزَّةَ لَا تَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ
جَاهِزَةً وَلَا تَسْتَحْقُ بِالْتَّمَنِي وَالدَّعَاءِ فَقَطُّ، بَلْ هِيَ

نتيجة عمل جاد و كفاح طويل و القرآن الكريم يؤيد ذلك.

به سوی مجد و عظمت

حاصل نمی شود پیشرفت بدون تحمل سختی ها، بلکه به تلاش نیاز دارد و فداکاری. اهداف بزرگ و والا چون قله های مرتفعی است که چشم ها آن را نزدیک می بینند اما رسیدن به سر بلندی، کاری سخت و مشقت آور است و مستلزم دویدن روی خارها و صخره ها است.

پیشرفت و بزرگی و عزت از آسمان آمده وحی نمی شود و با دعا و خواهش محقق نشده است، بلکه این امر نتیجه‌ی تلاشی جدی و مبارزه‌ای مستمر است؛ و قرآن کریم این نظر را تأیید می کند.

عَيْنِ الْبَدْلِ وَ عَطْفُ الْبَيَانِ:

١- ﴿وَ إِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ صِرَاطِ اللَّهِ﴾

٢- ﴿إِنَّمَا الْمُسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرِيمَ رَسُولُ اللَّهِ﴾

٣- ﴿إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰتِي هِيَ أَفْوَمُ﴾

٤- ﴿إِنَّ هَذَا لَفْي الصُّحْفِ الْأُولَى صُحْفٌ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى﴾

اجعل كل واحد من المعرف العاطفة في الفراغ الأنسب له؛ ثم ترجم كل عباره:

كَائِنَكَ فِي الدُّنْيَا غَرِيبٌ ... عَابِرٌ سَبِيلٌ.

﴿سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَنَّدَرْنَاهُمْ ... لَمْ تُنْذِرْهُم﴾

ثـ - أو
فـ - أـ

هَدْبُ نَفْسِكَ ... هَدْبُ غَيْرِكَ.

فُلْنَا الْحَقَّ ... غَضِبَ أَهْلُ الْبَاطِلِ.

التمرين الثالث

عَيْنِ التَّوْكِيدِ وَادْكُرْ نَوْعَهُ:

- ١- ﴿وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يَرْجِعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ﴾
- ٢- أَيَا صَاحِبَ الذَّنْبِ لَا تَفْعُلْنَ﴾ فَإِنَّ الْإِلَهَ رَؤُوفٌ رَّءُوفٌ
- ٣- إِنْ سَأَلْتَنِي عَنْ خَيْرِ صَدِيقٍ لَقُلْتُ : كَتَابُكَ، كَتَابُكَ!
- ٤- إِحْفَظْ صَدِيقَكَ فِي الْمَوَاطِنِ كُلُّهَا.

التمرين الرابع

مَيِّزْ مَا طَلِبَ مِنْكَ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ:

التوكييد

﴿كُلُّ نَسْمٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةً...﴾
لِيَسْأَلَ أَحَدُكُمْ رَبِّهِ حاجَتَهُ كُلُّهَا.

عطاف البيان

﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَبَّ فِيهِ هُدَىٰ لِلنَّاسِ...﴾
﴿هَذَا كَتَبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ...﴾

عطاف البيان

﴿وَآتَ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ...﴾
بِنْتُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (ع) مُبْلَغُهُ رِسَالَةُ كُربَلَاءَ.

حرف العطف

﴿تَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ﴾
إِنَّمَا الشَّرْفُ بِالْعُقْلِ لَا بِالْمَالِ.

١- «اللون» للتوكييد.

«اللِّبَحُ»

اقرأ النص وترجمه إلى الفارسية ثم أجب عن الأسئلة:

مساحاتٌ واسعةٌ من الأرض مملوءةً بالمياه المالحة.

وللبحار فوائد كثيرة في حياتنا، منها:

○ تتصاعد منها الأبخرة ليُنزل السحاب ماً حلواً.

○ تعمل على تلطيف درجة حرارة الجو.

○ وجود الأملاح التي تدخل في غذاء الإنسان وسبب عدم عفونته الماء أيضاً.

○ إحتواها على الثروات الحيوانية من الأسماك و ...

○ وفيها أنواع متعددة من المجوهرات كاللؤلؤ والمرجان.

فسبحان الذي سحرها للإنسان!

١- ماذا يُنزل السحاب؟

٢- ما هي فائدة الأملاح؟

٣- عين الجمع وادرك نوعه.

عيّن الإعراب والتّحليل الصرفي فيما أشير إليه بخطأ:

«إِلْزَمَ الصِّدْقَ وَالْأَمَانَةَ فَإِنَّهُمَا سَجِيَّةُ الْأَحْرَارِ.»

انواع خبر

مخاطب گاهی نسبت به خبری که متکلم می‌دهد، بی‌اطلاع است و در عین حال نسبت به آن موضع گیری خاصی ندارد. متکلم سخن را به صورت عادی بیان می‌کند: ﴿وَجَعَلْنَا نُومَكُمْ سُبَاتًا﴾ خواب را برای شما آرامش قرار دادیم.

و گاهی مخاطب نسبت به «خبر»ی که متکلم می‌دهد، شک و تردید دارد. از این رو متکلم ناچار است سخن خود را با مقداری تأکید همراه سازد: ﴿إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ﴾ بی‌شک خداوند با عزّت و قدرت است.

اما گروهی از مخاطبان هستند که نه تنها نسبت به خداوند به پیامبرش چنین می‌گوید: (كلم الناس على قدر عقولهم) جرا که پیامبر (ص) ﴿فَصَحُّ مِنْ نَطْقِ الْفَضَادِ﴾ است! باید سخن خود را با مؤکّدات بیشتری بیاورد:

﴿إِنَّ النَّفَسَ لَآمَارَةٌ بِالسُّوءِ﴾ حقیقتاً شکی نیست که نفس بسیار امر کننده به بدی است.

مؤکّدات جمله عبارتند از:

إنَّ، واوِ قَسْمَ، تکرار کلمه، قد (معمولًا همراه فعل ماضی)، لَقَدْ، إِنَّما، تقدیم جار و مجرور، جمله‌ی اسمیه

آیات مؤکّد و نوع مؤکّدات را مشخص کنید:

﴿أَلَا إِنَّ أُولَيَاءَ اللَّهِ لَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ﴾ آگاه باشید که بی‌شک بر دوستان خدا بیمی نیست.

خدا تنها بی‌نیازی است که همه به او نیاز دارند.

﴿إِلَهُ الصَّمَدُ﴾

بی‌شک ما پیامبرانمان را با بیانات فرستادیم.

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا بِالْبَيِّنَاتِ﴾

همانا حقیقتاً ما به سوی شما فرستاده شده‌ایم.

﴿إِنَا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ﴾

(۱) «واوِ قسم» اسم پس از خود را مجرور می‌کند: (والفجر...) قسم به سپیده‌ی صبح!

«بلبغ» یعنی کسی که مخاطب را می‌شناسد، طرفیت اور ابه حساب می‌آورد و سپس بارعایت این امور، سخن می‌گوید.

خداؤند به پیامبرش چنین می‌گوید: (كلم الناس على قدر عقولهم) جرا که پیامبر (ص) ﴿فَصَحُّ مِنْ نَطْقِ الْفَضَادِ﴾ است!

اقرأ الخطبة التالية من «نهج البلاغة» و ترجمتها إلى الفارسية:

تعاهدوا أمر الصلاة و حافظوا عليها... ألا تستمعون إلى جواب أهل النار حين سئلوا : «ما سلّككم في سقر، قالوا لم نك من المصليين...»
و شبهها رسول الله (ص) بالحمة تكون على باب الرجل فهو يقتبس منها في اليوم والليلة خمس مرات، فما عسى أن يبقى عليه من الدرين؟!

خطبة ١٩٩

* * *

سلّككم: شماراً كشاند

تعاهدوا: بر عهده گیرید

لم نك (لم نكن): نبودیم

سقر: نامی از نام‌های جهنم

درن: الودگی، پلیدی

الحمة: چشمۀ آب گرم

ماعسى: چه امیدی است؟!